

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«НОТАРІАТ ТА НОТАРІАЛЬНІ ДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма / спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2017

Викладач – Шутенко Оксана Василівна

доцент кафедри цивільного процесу, кандидат юридичних наук, доцент

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «НОТАРІАТ ТА НОТАРІАЛЬНІ ДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право»/29 «Міжнародні відносини» спеціальності 081 «Право»/293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. - 11 с.

Розробники

Баранкова Вікторія Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу

Шутенко Оксана Василівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу

Череватенко Ірина Миколаївна – кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного процесу

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 3 від 28 листопада 2017 р.)
Дата оновлення протокол № 2 від 10 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____  Гусаров Костянтин Володимирович

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Шутенко Оксана Василівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу
Контактний телефон	057-704-92-70
E-mail	Окс.shut76@gmail.com
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій.
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: 351 514 8391, код доступу: 12345

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» включає поняття про нотаріат та нотаріальну діяльність, організаційні засади нотаріальної діяльності в Україні, співвідношення судової та нотаріальної юрисдикції, принципи нотаріальної діяльності, висвітлення практичних аспектів судового розгляду справ, пов'язаних із вчиненням нотаріальної діяльності, загальні та спеціальні правила вчинення нотаріальних дій консульськими установами, міжнародне співробітництво у сфері нотаріату.

Вивчення курсу передбачає засвоєння студентами основних категорій та інститутів нотаріального права, оволодіння навичками тлумачення правових норм та практичного їх застосування при вчиненні конкретних нотаріальних дій консульськими установами.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» є формування та засвоєння знань та інших компетентностей щодо основних категорій та інститутів нотаріального права, системи органів та посадових осіб, які вчиняють нотаріальні дії, загальних та спеціальних правил вчинення нотаріальних дій, процесуальних особливостей вчинення нотаріальних дій консульськими установами.

Завдання:

- оволодіння навичками самостійної практичної роботи з нотаріальними нормами,
- засвоєння суті правових категорій нотаріального процесу,
- усвідомлення змісту нотаріальних процесуальних правових інститутів,
- розуміння об'єктивних закономірностей розвитку нотаріальних процесуальних правовідносин
- уміння визначати конкретний зміст норм нотаріального процесуального права,
- навички тлумачення та правильного застосування норм права при вчиненні конкретних нотаріальних дій,
- розуміння та правильне тлумачити судової практики з питань пов'язаних із вчиненням нотаріальної діяльності та розглядом цивільних справ, що впливають із попереднього вчинення нотаріальної дії або відмови у її вчиненні,
- набуття досвіду науково-дослідної роботи в галузі нотаріального процесуального права.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Правничі системи сучасності», «Адміністративне право», «Трудове право».

Кореквізити: «Міжнародне приватне право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Правове регулювання трудових відносин з співробітниками дипломатичних установ», «Уніфікація правового регулювання зобов'язань в міжнародному приватному праві», «Міжнародне сімейне та спадкове право».

Постреквізити: «Колізійне регулювання права власності».

Мова навчання – українська.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Здатність продемонструвати знання й розуміння теорії нотаріального процесу.

РН 2. Здатність продемонструвати знання й розуміння проблематики нотаріальних процесуальних правовідносин в аспекті глобалізації.

РН 3. Проаналізувати методологічні аспекти взаємодії теорії нотаріального та цивільного процесів.

РН 4. Проаналізувати особливості інноваційних тенденцій розвитку нотаріального законодавства та нотаріальної практики.

РН 5. Охарактеризувати методи дослідження ефективності нотаріальної практики.

РН 6. Визначати індикатори якості й ефективності нотаріальної практики.

РН 7. Визначати правові механізми реалізації нотаріального обігу в різних правопорядках.

РН 8. Виявляти готовність до прийняття рішень у складних ситуаціях при провадженні конкретної нотаріальної справи.

РН 9. Доводити епістемологічну правомірність висунення теоретичних альтернатив при проведенні наукових досліджень у царині нотаріату.

РН 10. Вміння аналізувати нотаріальні нормативно-правові акти з метою визначення необхідного кола юридичних фактів та документів-доказів для вчинення нотаріальної дії й дотримання загальних та спеціальних правил вчинення нотаріальних дій.

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1	Тема 1. Світові системи нотаріату.		
2	Тема 2. Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	Тема 1. Світові системи нотаріату. Тема 2. Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	Історія виникнення нотаріату.

3	Тема 3. Система нотаріальних органів в Україні та їх компетенція.	Тема 3. Система нотаріальних органів в Україні та їх компетенція.	Сучасне та майбутнє професії нотаріуса.
4	Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	Принцип диспозитивності в нотаріальній діяльності.
5	Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	Принцип нотаріальної таємниці – порівняльно правовий аспект.
6	Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Перевірка волевиявлення особи при вчиненні нотаріальної дії.
7	Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Дискусійні аспекти повноважень нотаріуса при вчиненні нотаріальної дії.
8	Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Аналіз судової практики.
	Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Проблемні питання забезпечення належного захисту прав особи при вчиненні нотаріальних дій консульською установою.
	Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Актуальні питання компетенції посадових осіб консульських установ щодо вчинення нотаріальних дій.
	Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Збір та аналіз судової практики.
	Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Аналіз конкретних судових рішень.

Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Альтернативні способи захисту права особи, яка звернулась до консульської установи за вчиненням нотаріальної дії.
Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Проблеми судового контролю за нотаріальною діяльністю консульських установ.
Тема 8. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	Тема 8. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	Реєстрація нотаріальної дії, вчиненої консульською установою.
Тема 8. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	Тема 8. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	Аналіз судової практици.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних та бухгалтерської звітності підприємств, матеріалів експертно-аналітичних центрів тощо;
- робота над кейсами з питань стратегування діяльності підприємств;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> Закон України «Про нотаріат»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-04#Text> Положення про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text Віденська конвенція про дипломатичні зносини

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text Віденська конвенція про консульські зносини

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94#Text> Указ Президента України Про Консульський статут України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text> Закон України «Про дипломатичну службу»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-18#Text> Наказ Міністерства закордонних справ України Про затвердження положення про консульський збір
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF#Text> Положення про дипломатичне представництво України за кордоном

Література

Основна література

1. Курс цивільного процесу: підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
2. Комаров В. В. Нотаріат в Україні : підручник / В. В. Комаров, В. В. Баранкова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2011. – 384 с.
3. Баранкова В. В. Система суб'єктів нотаріального процесу: теоретичні та практичні аспекти / В. В. Баранкова // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2013. – № 6. – С. 155–166.
4. Баранкова В. В. Нотаріальні процесуальні правовідносини / В. В. Баранкова // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 2000. – № 3. – С. 117–125.
5. Баранкова В. В. О нотариальной процессуальной форме / В. В. Баранкова // Проблемы совершенствования украинского законодательства и повышение эффективности правоприменительной деятельности : темат. сб. науч. тр. – Харьков, 1997. – С. 95–100.
6. Баранкова В. В. Нотаріат у системі юстиції : конспект лекції / В. В. Баранкова ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 1997. – 19 с.
7. Васирина Н. Особливості правової природи нотаріального акту / Н. Васирина // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 4. – С. 53–59.
8. Комаров В. В. Нотаріат: перспективи унормування, законодавство, судова практика / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. – Харків : Право, 2008. – 536 с.
9. Радзівська Л. К. Нотаріат в Україні : навч. посіб. / Л. К. Радзівська, С. Г. Пасічник. – Київ : Юрінком Інтер, 2000. – 528 с.
10. Теорія нотаріального процесу : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. С. Я. Фурси. – Київ : Алерта ; Центр учб. літ., 2012. – 920 с.
11. Череватенко І. М. Безспірність права як умова реалізації повноважень нотаріальних органів / І. М. Череватенко // Юридичний вісник. – № 4. – Одеса, 2014. – С. 368-374.

Додаткова література

1. Аргунов В. Н. Нотариальные услуги населению / В. Н. Аргунов. – М. : Совет. Россия, 1991. – 160 с.
2. Баранкова В. В. Правова природа нотаріальної діяльності / В. В. Баранкова // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 1998. – № 3. – С. 137–143.
3. Гріненко О. О. Правовий статус консула при виконанні нотаріальної функції : [наук.-практ. посіб.] / О. О. Гріненко ; Центр. прав. дослідж. Фурси. – Київ, 2005. – 352 с. – (Серія «Процесуальні науки»).
4. Гріненко О. Загальні аспекти нотаріальної процедури, відповідно до якої консули вчиняють нотаріальні провадження. // Юриспруденція: теорія і практика. № 1(3) 2005 - с. 39- 46.
5. Курс цивільного процесу: підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.

6. Комаров В. В. Нотаріат (нотаріальні дії) : конспект лекцій / В. В. Комаров, В. Д. Котенко ; М-во вищої освіти України, Укр. юрид. акад. – Харків : Укр. юрид. акад., 1992. – 24 с.
7. Комаров В. В. Принципи нотаріального процесу / В. В. Комаров // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2003. – № 1. – С. 5–8.
8. Комаров В. В. Нотаріат: перспективи унормування, законодавство, судова практика / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. – Харків : Право, 2008. – 536 с.
9. Комаров В.В. Окреме провадження : моногр. / В. В. Комаров, Г. О. Світлична, І. В. Удальцова; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 312 с.
10. Комаров В.В. Позовне провадження: моногр. / В. В. Комаров, Д. Д. Луспенник, П. І. Радченко та ін. ; за ред. В. В. Комарова. –Х. : Право, 2011. – С. 551.
11. Мельник І. Правове регулювання територіальної компетенції нотаріуса при вчиненні протесту векселя / І. Мельник // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2007. – № 4. – С. 109–114.
12. Фурса С. Правові ознаки, властиві законодавству про нотаріат / С. Фурса // Право України. – 2000. – № 4. – С. 94–96.
13. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар : пояснення, тлумачення, рек. з використанням позицій вищ. суд. інстанцій, М-ва юстиції, науковців, фахівців) / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : ФО-П Колісник А. А., 2009. – Т. 12 : Спадкове право. – 544 с.
14. Череватенко І. М. Принцип законності та обґрунтованості нотаріальних актів щодо посвідчення безспірних прав / І. М. Череватенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Т. 1. – № 5. – Херсон, 2015. – С. 151–158.
15. Череватенко І. М. Нотаріальний акт-документ в нотаріальному процесі / І.М. Череватенко // Підприємство, господарство і право. – № 12. – 2009. – С. 100–104.
16. Юдельсон К. С. Избранное: Советский нотариат. Проблема доказывания в советском гражданском процессе / К. С. Юдельсон. – М. : Статут, 2005. – 616 с.

Интернет-ресурси.

- База даних «Навчальний електронно-інформаційний комплекс з Цивільного процесу» /зареєстр. Державною службою інтелектуальної власності України, свід-во про реєстрацію авторського права на твір № 48760 від 13.04.2013 р./.
- Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» (відповідно до вимог ECTS) / уклад.: В. В. Баранкова, І. М. Череватенко – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. – 38 с.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=623:kafedra-prava-yevropeiskoho-soiuzu&Itemid=151

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: регулярно відвідувати практичні заняття; систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; аналізувати норми права, здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за

поважних причин, можуть бути відрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка, написанні наукових статей, проходити додаткові он-лайн курси та використовувати додаткову літературу й матеріали судової практики та практики нотаріального діловодства.

Викладач *бере до уваги* здатність до креативного мислення та творчій підхід студента до виконання завдань, вільне мислення, навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- А) усний контроль:
 - індивідуальне опитування,
 - вирішення практичних завдань тощо;
- Б) письмовий контроль:
 - вирішення тестових завдань,
 - контрольні роботи,
 - есе;
- В) Інноваційні методи:
 - портфоліо,
 - кейс-вимірювачі тощо.

Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 .

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено в АСУ.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль	Самостійна робота	Підсумковий	Підсумковий
-------------------	-------------------	-------------	-------------

					студентів	контроль	оцінка знань
Практичні заняття						Іспит	
Модуль № 1	Модуль № 2						
max 15	max 15				max 10	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34